

CRTA:

Put do poverenja

CRTIN PREDLOG ZA KONTROLU BIRAČKOG SPISKA

**Nulti korak: Dopune Zakona o
Jedinstvenom biračkom spisku**

septembar 2025

Nezavisna revizija biračkog spiska - pretpostavka izgradnje poverenja

Crtn predlog Nacrta zakona o dopunama Zakona o Jedinostvenom biračkom spisku rezultat je širokog konsultativnog procesa u kojem su pozvani formalni i neformalni politički i društveni akteri da daju svoje komentare i doprinose, od kojih je veliki broj uvažen i integrisan. Pored toga, Crta je pažljivo pratila sve komentare i preporuke koje je ODIHR uputio na nacрте predloga vladajuće većine i nastojala da odredbe svog predloga uskladi kako sa tim konkretnim preporukama, tako i sa njihovim širim duhom.

Rešenje koje se predlaže u Crtnom modelu ima za cilj da uspostavi čvrste osnove za obnovu poverenja javnosti u Jedinostveni birački spisak (JBS) kroz proces koji je inkluzivan, transparentan i vođen od strane stručnjaka. Kroz izveštaje posmatračkih misija ODIHR-a od 2012. godine, zabrinutost u vezi sa poverenjem javnosti u birački spisak postepeno je rasla, a kulminirala je u ponovljenim preporukama za potpunu i inkluzivnu reviziju. Ova praksa stavlja poverenje kao centralnu vrednost koja, iz naše perspektive, mora oblikovati dizajn procesa revizije. Najnoviji završni izveštaji (2022, 2023, 2024) preporučuju reviziju „uz učešće relevantnih aktera, uključujući političke stranke i civilno društvo“, koju bi sproveli nezavisni stručnjaci, u skladu sa pravilima zaštite podataka.

Izveštaj o lokalnim izborima 2024. godine ponovo konstatuje izostanak poverenja u JBS i u dve odvojene preporuke ponavlja zahtev za inkluzivnom revizijom. Lokalni izbori u Zaječaru 2025. godine jasno su pokazali da je zabrinutost u vezi sa poverenjem opravdana: proverom uzorka lokalnog biračkog spiska u Zaječaru otkrivene su brojne i ozbiljne greške, uz izostanak odgovarajuće institucionalne reakcije. Predloženo rešenje Crte ima za cilj da sve navedene preporuke ODIHR-a sprovede u praksu.

Uspeh revizije biračkog spiska prevashodno zavisi od toga da li će Komisija za reviziju biračkog spiska, kao stalno telo, raspolagati dovoljnim ovlašćenjima i kapacitetima, ali i da li će biti nezavisna od bilo kakvog partikularnog uticaja kako bi reviziju sprovela u javnom interesu i uspostavila poverenje. Devetočlana ekspertska Komisija – tri člana koje predlaže vladajuća većina, tri opozicioni poslanici i tri organizacije civilnog društva – po Crtnom modelu direktno naglašava ODIHR preporuku koja se odnosi na inkluzivnost, ravnotežu i učešće političkih aktera i civilnog društva u reviziji. Ovakav sastav obezbeđuje vidljivu ravnotežu svih aktera kojom se podstiče poverenje. Ravnopravno predstavljanje od početka sprečava unapred ugrađenu dominaciju i smanjuje percepciju političke kontrole nad procesom koji bi morao biti stručni, što zauzvrat povećava nivo prihvatanja nalaza Komisije od strane javnosti.

Međugrupno odlučivanje po principu „dvostrukog ključa“ jeste zahtevno, ali i ostvarivo i, kako čvrsto verujemo, od suštinske vrednosti za ceo proces. Pravilo da je za odluku potrebno najmanje šest glasova, uključujući najmanje po dva iz svake grupe, stavlja inkluzivnost u praksu u samom trenutku odlučivanja. Time se obezbeđuje široka (gotovo konsenzualna) saglasnost, bez mogućnosti da bilo koja grupa odlučuje samostalno, a istovremeno se smanjuje rizik od „pro-forma podrške“, jer se zahteva po dva saglasna glasa iz svake grupacije. Nasuprot tome, model koji predlaže vladajuća većina sa 10 članova u raspodeli 5-3-2 (gde je za odlučivanje potrebna minimum dvotrećinska većina - potrebna su samodva ili tri glasa iz redova opozicije i civilnog društva) stvara unapred ugrađenu prednost i nosi rizik da javnost telo percipira kao stranački usmereno, čak i u slučajevima kada članovi postupaju profesionalno i sa integritetom. Zabrinutost da bi veći broj članova iz redova civilnog društva mogao iskoristiti svoju brojnost za blokadu procesa nije osnovana. Isti argument mogao bi se primeniti na svaku od tri grupe, ali je u praksi naročito relevantno istaći da jedino vladajuća koalicija dosledno glasa kao blok i pouzdano postiže unutrašnji konsenzus, te je samim tim najviđeniji kandidat za blokadu procesa.

Budući da su članovi imenovani kao stručnjaci, paritet im omogućava da „puste rad da govori sam za sebe“. Neophodna većina od po dva člana unutar svake od grupa pruža članovima prostor da pokažu nepristrasnost, uz očuvanu mogućnost izdvojenih mišljenja gde je to opravdano – jačajući tako transparentnost bez blokiranja procesa odlučivanja.

ODIHR od 2012. godine preporučuje unapređenje tačnosti i transparentnosti biračkog spiska, a od 2022. i sprovođenje sveobuhvatne, nezavisne revizije JBS, sve u cilju izgradnje poverenja javnosti. Paritetni model prevodi ove principe u konkretno institucionalno rešenje: proces vođen od strane stručnjaka, zajednički u vlasništvu vlasti, opozicije i civilnog društva, i usmeren na poverenje kao glavni ishod.

Pored toga, predlog zadržava parlamentarni nadzor i krajnju kontrolu parlamentarne većine kroz precizno definisanu mogućnost raspuštanja Komisije u slučaju da njen rad bude očigledno blokiran – čime se održava demokratska odgovornost, uz očuvanje operativne nezavisnosti i, na kraju, postavljanje temelja za poverenje javnosti u proces.

Važno je napomenuti da je Crta, kao predlagač ovog rešenja, od 2019. učestvovala u dve vladine radne grupe i jednoj skupštinskoj, dosledno zagovarajući sveobuhvatnu reviziju biračkog spiska. Samo u poslednjih godinu i po dana, od kada je Crta formalno predstavila svoj predlog, održani su beogradski izbori i lokalni izbori u Zaječaru i Kosjeriću, tokom kojih vlasti nisu preduzele nikakve suštinske korake da unaprede kvalitet biračkog spiska, iako su formalno započele proces i javno se obavezale na njegovo unapređenje.

Obrazloženje izmena i dopuna koje su postale sastavni deo Crtinog predloga nakon javnih konsultacija

Crta je 19. decembra 2024. godine uputila predlog Nacrta zakona o dopunama Zakona o Jedinstvenom biračkom spisku Radnoj grupi za unapređenje izbornog procesa Skupštine Srbije.¹

Dana 4. februara 2025. godine, međutim, zajedno sa 27 organizacija civilnog društva, Crta je donela odluku o obustavi saradnje sa zakonodavnom i izvršnom vlašću u Srbiji i povukla se iz članstva, formalnog i neformalnog, u radnim grupama Vlade i ministarstava, kao i u drugim stalnim ili ad hoc telima u čiji je rad bila uključena.²

Odluka o obustavi saradnje doneta je usled skoro svakodnevnog odstupanja vlasti u Srbiji od bazičnih demokratskih standarda i principa vladavine prava, zbog formalnog uključivanja civilnog društva samo zarad fingiranja demokratskih protesta, uoči studentske borbe za odgovornost institucija i nosilaca javnih funkcija, u periodu uznemiravanja, hapšenja i raznih oblika napada na studente i zbog svih pritisaka, pretnji i kampanji mržnje kojima su organizacije civilnog društva bile izložene.

Crta je građanima obećala da neće odustati od vraćanja institucija građanima Srbije i da će nastaviti da redovno informiše javnost i koristi sve pravne, administrativne i druge mehanizme u cilju zaštite ljudskih prava i interesa građana.

Dana 16. jula 2025. godine Crta je otvorila javnu raspravu i pozvala građane da ostave sugestije na Nacrt zakona iz decembra meseca.³

Nastavljajući sa radom na poboljšanju Zakona o jedinstvenom biračkom spisku, u skladu sa međunarodnopravnim standardima, Crta je 30. jula 2025. godine, započela konsultativni proces o svome nacrtu predloga zakona i u prostoru Miljenko Dereta, organizovala javni razgovor o potrebama i mogućnostima za reviziju biračkog spiska.⁴ U javnom razgovoru učestvovali su predstavnici studenata, predstavnici akademske zajednice, predstavnici zborova građana i predstavnici političkih stranaka.⁵ Drugi javni razgovor održan je u prostorijama Crte 5. septembra 2025. godine, na njemu su razmatrana konkretna rešenja iz komentara i sugestija svih učesnika u konsultativnom procesu.

Na osnovu predloga svih aktera i preporuka ODIHR-a za unapređenje ovog zakona iz prethodnog perioda, Crta je u predlogu Nacrta zakona o dopunama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku izvršila veći broj izmena i dopuna.

¹ <https://crt.rs/predlog-za-izmene-i-dopune-zakona-o-jedinstvenom-birackom-spisku/>

² <https://crt.rs/obustava-saradnje-sa-zakonodavnom-i-izvrsnom-vlascu-u-srbiji/>

³ <https://crt.rs/javna-rasprava-crt-predlog-nacrt-zakona-o-jbs/>

⁴ <https://youtu.be/P5bK-NJ2Pws?si=0Zb1RI6NXZqaLEQT>

⁵ <https://link.crt.rs/ve>

1. Zaštita podataka o ličnosti

Proširena je odredba koja reguliše zaštitu podataka o ličnosti u biračkom spisku.

Uvršten je stav koji predviđa da se podaci iz biračkog spiska obrađuju isključivo u svrhu ostvarivanja biračkog prava, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti.

Takođe, predviđena je zabrana zloupotrebe podataka o ličnosti, a uveden je i pravni standard prema kojem su sva lica koja imaju pristup podacima dužna da sa njima postupaju sa dužnom pažnjom.

Navedena odredba je dopunjena u skladu sa preporukama udruženja Partneri Srbija iz javne rasprave, dok dopune odgovaraju stavu ODIHR-a u odnosu na Nacrt zakona Uglješe Mrdića od 23. januara 2025. godine (preporuci da se poglavlje o zaštiti ličnih podataka proširi i da se obezbedi usaglašenost propisa o zaštiti podataka o ličnosti). Dopune člana, između ostalog, korespondiraju sa drugim međunarodnopravnim standardima u oblasti zaštite podataka o ličnosti.

2. Stalnost Komisije

Izričito se uvodi stalnost u definisanju pojma Komisije.

Prethodni Crtin Nacrt nije oročio rad Komisije, što je ODIHR pozitivno ocenio. Međutim, u skladu sa tri ODIHR preporuke na nacрте predlagača Uglješe Mrdića od 1. oktobra 2024. godine, 26. decembra 2024. godine i 23. aprila 2025. godine, u kojima je istaknuto da treba razmotriti da Komisija bude stalno telo, minimalnom izmenom u ovoj odredbi stalnost Komisije se eksplicitno uspostavlja.

3. Svojstvo službenog lica

Predviđa se da članovi i zamenici članova Komisije imaju svojstvo službenog lica u vršenju poslova iz delokruga rada Komisije.

Na taj način, članovi i zamenici članova dobijaju pravnu zaštitu (zbog postojanja krivičnog dela Napad na službeno lice), a istovremeno je uvećana njihova dužnost zakonitog i savesnog postupanja.

Iako se u ODIHR preporukama ne govori o potrebi uvođenja posebnog svojstva članovima i zamenicima članova, ovakvo rešenje je saglasno logici postojećih odredbi u Nacrtu i novih izmena.

4. Standard posedovanja integriteta, stručnosti i veština

Propisuje se da se za člana odnosno zamenika člana Komisije bira lice koje ima odgovarajući profesionalni integritet, stručnosti i veštine.

Navedeni pravni standard uvršten je u Nacrt u skladu sa preporukom udruženja Birodi iz javne rasprave.

Slične kvalifikacije prisutne su u drugim zakonima u Republici Srbiji, a pored toga, izmena korespondira sa uslovima za imenovanje članova i zamenika i svojstvom službenog lica.

5. Načini predlaganja kandidata

Izvršenim dopunama precizira se na koji način će se vršiti istovremeno predlaganje svih članova koje predlaže jedna grupacija, u slučaju kada je u Narodnoj skupštini obrazovano manje od tri vladajuće odnosno opozicione poslaničke grupe.

Takve dopune omogućavaju efikasniji i pravični postupak predlaganja i imenovanja članova i zamenika članova.

6. Postupak predlaganja članova i zamenika članova Komisije

Propisano je da se postupak predlaganja vrši po osnovu poziva koji predlagačima upućuje predsednik Narodne skupštine u adekvatnom roku i da se taj poziv objavljuje na veb-prezentaciji Narodne skupštine.

Time je normiran početak postupka predlaganja, radi obezbeđivanja pravne sigurnosti za predlagače i kandidate za članove i zamenike članova Komisije.

7. Postupak imenovanja članova i zamenika članova Komisije

Uvedena je novina prema kojoj, ako Narodna skupština nije u redovnom zasedanju, Vlada podnosi zahtev da se Narodna skupština sastane u vanrednom zasedanju.

Na taj način, obezbeđena je pravovremenost imenovanja članova i zamenika članova, u slučaju kada Narodna skupština ne može da odlučuje o Predlogu liste kandidata na prvoj narednoj sednici jer nije u redovnom zasedanju.

8. Ograničenje broja mandata

Broj mogućih reizbora članova Komisije se ograničava time što se predviđa da ista lica mogu da budu imenovana za članove dva puta.

Na taj način se unapređuje efikasnost rada Komisije (jer se obezbeđuje protok ekspertskih kadrova) i doprinosi se njenoj nezavisnosti.

9. Prestanak mandata po sili zakona – nespojivost funkcija

Dodaje se pravilo o prestanku mandata člana i zamenika člana po sili zakona, ako nastupe okolnosti koje ga dovode u sukob interesa.

Izmena se vrši radi usklađivanja odredbe o trajanju i prestanku mandata sa odredbom kojom je regulisan sastav Komisije (a koja predviđa da za člana ili zamenika člana Komisije ne može da bude predloženo odnosno imenovano lice koje je narodni poslanik ili službenik MUP-a i MDULS-a).

10. Popunjavanje upražnjenog mesta člana i zamenika člana Komisije

Uvedena je odredba koja reguliše postupak za imenovanje novog člana ili zamenika člana, u slučaju da članu i zameniku mandat prestane po sili zakona ili razrešenjem.

Cilj propisivanja odredbe je da se obezbedi nesmetani rad Komisije u punom sastavu, uz garancije jednakog i pravičnog tretmana u izboru novih članova i zamenika članova.

11. Mogućnost raspuštanja Komisije

Propisuje se mogućnost raspuštanja Komisije u slučajevima kada je njen rad zaustavljen (kada ne donese Poslovnik, Metodologiju revizije ili Plan rada, ukoliko ne isporuči godišnje izveštaje o reviziji ili ako blagovremeno ne sprovodi aktivnosti predviđene planom rada) u propisanom roku.

Navedenom odredbom osigurava se očuvanje funkcionalnosti Komisije i kontinuitet staranja o pravilnosti biračkog spiska, a članovi i zamenici Komisije se podstiču da postupaju odgovorno i u skladu sa svojim ovlašćenjima, kako bi izbegli raspuštanje Komisije i gubitak mandata.

Takva odredba, takođe, posredno odgovara ODIHR stavu na Nacrt Uglješe Mrdića od 23. januara 2025. kojim se preporučuje način za sprečavanje blokade u odlučivanju.

12. Naizmenično predsedavanje Komisijom

Uz pravila o prvoj sednici Komisije, regulisan je mandat i izbor predsednika Komisija.

Prema dopunama, predsednik Komisije se bira na period od šest meseci, a do podnošenja prvog izveštaja Narodnoj skupština se bira na period od tri meseca, i to iz reda članova koje su predložila udruženja građana.

Predviđa se da se predsedavanje Komisijom vrši naizmenično, tako da se predsednik Komisije, po proteku zakonskih rokova, svaki put bira između članova imenovanih na predlog druge grupacije.

Rešenje je uvršteno u Nacrt po osnovu preporuke ODIHR-a u odnosu na Nacrt Uglješe Mrdića od 11. juna 2025. godine, za uvođenje i primenu tri tromesečna perioda rotacije Komisije, uz duži kasniji period rotacije.

13. Proširenje nadležnosti Komisije na edukaciju državnih službenika

U delokrug rada Komisije uvodi se nadležnost da sprovodi edukaciju lica ovlašćenih za vođenje delova jedinstvenog biračkog spiska u jedinicama lokalne samouprave, u saradnji sa MDULS-om i RIK-om.

ODIHR preporuke na nacrt ovog zakona (poput preporuke na nacrt Uglješe Mrdića od 1. oktobra 2024. godine da bi trebalo razmotriti uključivanje dodatnih ovlasti revizorskog procesa, između ostalog procenu i obuku osoblja za registraciju birača) uopšteno ukazuju na potrebu transparentnog delovanja, postizanja poverenja javnosti i edukacije birača o njihovim pravima u vezi sa biračkim spiskom.

Saglasno takvim preporukama, a posebno u smislu povećanja poverenja javnosti u vođenje biračkog spiska, stoji proširivanje ovlašćenja Komisije na edukaciju državnih službenika koji vode delove biračkog spiska, radi njihovog delotvornijeg i usaglašenijeg postupanja.

14. Opšti i posebni akti koje Komisija donosi

U delokrug rada Komisije dodaje se tačka koja propisuje da Komisija donosi Poslovnik o radu i Plan rada Komisije, a ovim članom se propisuje i da je Metodologija revizije akt kojim Komisija uređuje vršenje revizije.

Predviđa se da Komisija u vršenju poslova iz svog delokruga donosi odluke, izdaje naloge, daje mišljenja i sačinjava izveštaje. Takođe, posebno je definisan obavezujući nalog za dostavljanje informacija koji Komisija izdaje organima i organizacijama, a ako odgovorno lice ne postupi u skladu sa nalogom Komisija pokreće prekršajni postupak.

Cilj odredbe je da se jasno utvrde akti koje Komisija donosi radi uređenja svog unutrašnjeg rada i vršenja nadležnosti. Propisivanjem obaveze donošenja Poslovnika o radu, Plana rada i Metodologije revizije, obezbeđuje se institucionalni kapacitet za vršenje poverenih poslova, a utvrđivanjem da Komisija donosi odluke, izdaje naloge, daje mišljenja i sačinjava izveštaje, bliže se definiše pravni okvir za njeno postupanje. Uvođenje naloga za dostavljanje informacije obezbeđuje efikasan pristup neophodnim podacima, a mogućnost pokretanja prekršajnog postupka predstavlja garanciju izvršnosti i delotvornosti.

Segment je revidiran na osnovu stava ODIHR-a, u odnosu na verziju zakona Uglješe Mrđića od 11. juna 2025. godine, koji ističe značaj konačnosti i izvršnosti preporuka Komisije.

15. Odlučivanje na sednicama

Precizira se da Komisija odlučuje na sednicama.

Dopuna je izvršena da bi se preciziralo da se, osim na prvoj sednici, odluke i akti donose i na budućih radnim sednicama. Navedena dopuna, pored toga, prati nove izmene kojima se propisuju konkretni akti koje Komisija donosi.

16. Izveštaji Komisije

Izmenama i dopunama u ovoj odredbi predviđa se da Komisija donosi redovni godišnji izveštaj o svom radu, Izveštaj o reviziji (kao sastavni deo redovnog godišnjeg izveštaja), a da može da donese periodične izveštaje sa preporukama nadležnim organima i organizacijama. Izveštaji se objavljuju na veb-prezentaciji Komisije.

Dopunom se obezbeđuje da Komisija redovno, efikasno i transparentno izveštava o svim aspektima svog rada, dok se uvođenjem periodičnih izveštaja omogućava pravovremeno reagovanje i povećava delotvornost Komisije.

17. Davanje preporuka i praćenje primene preporuka

U Nacrt se uvodi da Komisija daje preporuke sa merama za unapređenje stanja biračkog spiska nadležnim organima i organizacijama, kao i da Komisija prati sprovođenje tih preporuka.

Izmena se vrši na osnovu tri izričite ODIHR preporuke za verzije zakona po predlogu Uglješe Mrdića (dve od 11. juna 2025. i jedne od 28. jula 2025).

Kako bi se obezbedilo postupanje organa i organizacija u skladu sa preporukama Komisije, u kaznenim odredbama se uvodi prekršajna odgovornost za odgovorna lica koja ne obezbede postupanje u skladu sa preporukama.

18. Proširenje javnosti rada

U okviru javnosti rada uvedeno je da Komisija ima svoju veb-prezentaciju, da je obavezna da objavljuje redovne i periodične izveštaje i da najmanje jednom mesečno daje saopštenja za javnost.

Dodatno je predviđeno da će putem sajta Komisije građani moći da obaveštavaju Komisiju o eventualnim nepravilnostima u vezi sa biračkim spiskom.

Veb-prezentacija se uvodi na osnovu izričitih preporuka ODIHR-a (na nacrt Uglješe Mrdića od 11. juna 2025. i 28. jula 2025), dok se drugi apsekti javnosti rada preciziraju u cilju povećanja transparentnosti rada Komisije.

19. Naknada za rad u Komisiji

Izmenom se propisuje da članovi i zamenici članova Komisije imaju pravo na mesečnu naknadu za rad u Komisiji u visini jedne i po prosečne zarade.

Ovaj uslov za rad se uključuje da bi se osigurala nezavisnost i nepristrasnost članova i zamenika članova Komisije i u skladu je sa preporukom ODIHR-a (na verziju Uglješe Mrdića od 1. oktobra 2024) u kojoj se navodi da bi trebalo revidirati odredbu koja propisuje pro bono rad budući da bi takvo rešenje moglo da utiče na nezainteresovanost kvalifikovanih i iskusnih nezavisnih eksperata za učešće u Komisiji.

20. Prekršajna odgovornost

Dodaju se kaznene odredbe o prekršajnoj odgovornosti za povrede odredaba o zaštiti podataka o ličnosti i za nepostupanje po nalogu Komisije za dostavljanje informacija.

Propisivanjem odgovornosti za nepoštovanje obaveza obezbeđuje se nesmetani rad Komisije, štiti se integritet postupka i doprinosi se prevenciji nepravilnosti u radu nadležnih organa i organizacija.

21. Rokovi za preduzimanje radnji

Prelazne odredbe se upotpunjuju rokovima za preduzimanje različitih radnji (rokom za dostavljanje predloga kandidata za članove i zamenika članova, rokom za

postupanje po zaključku Komisije u slučaju nepostupanja po preporukama i rokom za razmatranje postupanja po zaključku, kao i rokom za donošenje Poslovnika o radu i Plana rada Komisije).

Predlog Nacrta zakona o dopunama Zakona o Jedinstvenom biračkom spisku

Preporuka ODIHR broj: 4/2023: Da bi se odgovorilo na zabrinutosti u vezi sa tačnošću izvoda iz biračkog spiska i povećalo poverenje javnosti, trebalo bi preispitati relevantne zakone, propise i prakse kako bi se omogućio uvid u podatke iz biračkog spiska i olakšalo sprovođenje značajne revizije JBS uz učešće relevantnih zainteresovanih strana, uključujući političke stranke i OCD, a u skladu sa standardima zaštite podataka.

PREDLAGAČ: CRTA

Dopune Zakona o Jedinstvenom biračkom spisku

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O JEDINSTVENOM BIRAČKOM SPISKU

Član 1.

U Zakonu o jedinstvenom biračkom spisku („Službeni glasnik RS“, br. 104/09, 99/11 i 44/24), posle člana 2. dodaje se novi član 2a, koji glasi:

„Organ nadležan za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska

Član 2a

Reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska vrši Komisija za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska koja se osniva ovim zakonom a čije članove imenuje Narodna skupština u skladu sa ovim zakonom.“

Član 2.

Posle člana 14. dodaju se čl. 14a i 14b koji glase:

„Izlaganje biračkog spiska građanima

Član 14a

U cilju izlaganja biračkog spiska građanima, ministarstvo nadležno za poslove uprave na svojoj veb-prezentaciji, u mašinski čitljivom obliku, omogućava uvid u podatke o biračima (ime, ime jednog roditelja i prezime) razvrstanim po biračkim mestima za područje jedinice lokalne samouprave, kao i uvid u podatke o broju birača po domaćinstvu, odnosno adresi i broju stana.

Nakon zaključenja biračkog spiska, ministarstvo nadležno za poslove uprave, pored podataka iz stava 1. ovog člana, na svojoj veb-prezentaciji, u mašinski čitljivom obliku, omogućava i uvid u podatak da li će birač na predstojećim izborima glasati prema mestu prebivališta ili prema mestu boravišta u zemlji, odnosno u inostranstvu.

Pristup podacima iz st. 1. i 2. ovog člana omogućava se prethodnim unošenjem podataka o jedinstvenom matičnom broju građana i registarskom broju lične karte, odnosno broju pasoša zainteresovanog lica koje pristupa podacima na veb-prezentaciji ministarstva nadležnog za poslove uprave.

Opštinska, odnosno gradska uprava objavljuje svakih sedam dana na svojoj veb-prezentaciji podatke o ukupnom broju birača na svom području, broju promena u delu biračkog spiska za područje te jedinice lokalne samouprave koji ažurira kao povereni posao, kao i pravni osnov tih promena za prethodnih sedam dana, i te podatke elektronskim putem dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove uprave bez odlaganja.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave podatke iz stava 4. ovog člana razvrstane po jedinicama lokalnih samouprava objavljuje na svojoj veb-prezentaciji svakih sedam dana.

Zaštita podataka o ličnosti

Član 14b

Podaci sadržani u biračkom spisku obrađuju se isključivo u svrhu ostvarivanja biračkog prava, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti.

Podaci o ličnosti u biračkom spisku ne smeju se koristiti u svrhe političkog oglašavanja, komercijalne svrhe niti zloupotrebljavati na drugi način.

Sva lica koja po bilo kom osnovu predviđenim ovim zakonom imaju pristup podacima o ličnosti u biračkom spisku dužna su da sa tim podacima postupaju sa dužnom pažnjom, u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti, a isključivo u svrhu vršenja ovlašćenja koja su im ovim zakonom poverena.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da prilikom pristupa podacima iz biračkog spiska daju pismenu izjavu o poverljivosti podataka kojom potvrđuju da su upoznati sa obavezom da prilikom pristupa podacima iz biračkog spiska moraju postupati u skladu sa zakonom kojim je uređena zaštita podataka o ličnosti i isključivo u svrhu ovlašćenja koja su im ovim zakonom poverena.

Komisija za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska utvrđuje izgled obrasca izjave o poverljivosti podataka.”

Član 3.

Posle Glave V. dodaju se Glava Va i čl. 22a do 22lj, koji glase:

„Va KOMISIJA ZA REVIZIJU, VERIFIKACIJU I KONTROLU TAČNOSTI I
AŽURIRANJA BIRAČKOG SPISKA

Položaj Komisije

Član 22a

Komisija za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Komisija) je stalno, nezavisno i samostalno telo koje vrši javna ovlašćenja u cilju: sprovođenja revizije i utvrđivanja činjeničnog stanja o upravljanju, vođenju i tačnosti biračkog spiska; kontrolisanja tačnosti i postupka ažuriranja biračkog spiska; doprinosa povećanju transparentnosti i poverenja građana u birački spisak.

Komisija ima status pravnog lica.

Komisija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini.

Sastav Komisije

Član 22b

Komisiju čini devet članova i devet zamenika članova koje imenuje Narodna skupština, na predlog ovlašćenih predlagača

Šest članova Komisije i njihovi zamenici imenuju se na predlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini, dok se tri člana Komisije i njihovi zamenici imenuju na

predlog udruženja koja su od strane Republičke izborne komisije dobila ovlašćenja za posmatranje najmanje tri izborna postupka i objavila najmanje tri izveštaja o nalazima posmatranja tih izbornih postupaka (u daljem tekstu: udruženje građana).

Za člana ili zamenika člana Komisije ne može da bude predloženo odnosno imenovano lice koje je narodni poslanik ili koje je zaposleno, izabrano, imenovano ili postavljeno u ministarstvu nadležnom za poslove uprave i ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove.

Član odnosno zamenik člana Komisije ima svojstvo službenog lica u vršenju poslova iz nadležnosti Komisije.

Uslovi za izbor u članstvo Komisije

Član 22v

Za člana odnosno zamenika člana Komisije bira se lice koje ima odgovarajući profesionalni integritet, stručnosti i veštine.

Za člana, odnosno zamenika člana Komisije može biti predloženo samo lice:

1. koje je državljanin Republike Srbije i ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije;
2. koje ima visoko obrazovanje iz pravnih, matematičkih, demografskih, informacionih ili ekonomskih nauka ili društvenih i drugih srodnih naučnih oblasti i najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

Ovlašćeni predlagači

Član 22g

Tri najveće poslaničke grupe u Narodnoj skupštini koje su glasale za izbor Vlade predlažu svaka po jednog člana i jednog zamenika člana Komisije.

Ako je, prilikom predlaganja članova i zamenika članova Komisije, u Narodnoj skupštini obrazovana samo jedna poslanička grupa koja je glasala za izbor Vlade, toj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži sva tri člana i zamenika člana Komisije.

Ako su, prilikom predlaganja članova i zamenika članova Komisije, u Narodnoj skupštini obrazovane samo dve poslaničke grupe koje su glasale za izbor Vlade, većoj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži dva člana i dva zamenika člana Komisije, dok manjoj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži jednog člana i jednog zamenika člana komisije.

Tri najveće opozicione poslaničke grupe u Narodnoj skupštini (poslaničke grupe koje nisu glasale za izbor Vlade) predlažu svaka po jednog člana i zamenika člana Komisije.

Ako je, prilikom predlaganja članova i zamenika članova Komisije, u Narodnoj skupštini obrazovana samo jedna opoziciona poslanička grupa, njoj pripada pravo da predloži sva tri člana i tri zamenika člana Komisije.

Ako su, prilikom predlaganja članova i zamenika članova Komisije, u Narodnoj skupštini obrazovane samo dve opozicione poslaničke grupe, većoj opozicionoj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži dva člana i dva zamenika člana Komisije, dok manjoj poslaničkoj grupi pripada pravo da predloži jednog člana i jednog zamenika člana komisije.

Udruženja građana zajedničkim dogovorom predlažu tri člana i tri zamenika člana Komisije.

Postupak predlaganja članova i zamenika članova Komisije

Član 22d

Postupak predlaganja članova i zamenika članova Komisije vrši se po osnovu poziva koji ovlašćenim predlagачima upućuje predsednik Narodne skupštine, najkasnije tri meseca pre isteka mandata člana odnosno zamenika člana Komisije, odnosno u roku od 15 dana od dana prestanka mandata ili razrešenja člana odnosno zamenika člana odnosno zamenika člana Komisije, u smislu člana 22e stav 2. tač. 2) - 8) i stav 4. ovog zakona. Poziv se objavljuje na veb-prezentaciji Narodne skupštine.

Predlozi kandidata za članove i zamenike članova Komisije podnose se odboru Narodne skupštine nadležnom za državnu upravu (u daljem tekstu: nadležni Odbor) u roku od 15 dana od dana objavljivanja poziva na veb-prezentaciji Narodne skupštine.

Predlog kandidata sadrži:

- 1) ime i prezime kandidata;
- 2) datum i mesto rođenja kandidata;
- 3) adresu stanovanja, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte kandidata;
- 4) podatke o obrazovanju kandidata;
- 5) podatke o radnom iskustvu kandidata.

Uz predlog kandidata dostavlja se:

1) pismena saglasnost kandidata da prihvata kandidaturu za člana Komisije, koja sadrži njegovo ime, prezime i jedinstveni matični broj građana i izjavu da ne postoje smetnje za izbor u Komisiju iz člana 22b stav 3. ovog zakona;

2) isprava o očitanoj ličnoj karti sa mikrokontrolerom (čipom), odnosno fotokopija lične karte bez mikrokontrolera kandidata;

3) dokaz o stečenom visokom obrazovanju;

4) dokaz o radnom iskustvu u struci.

Udruženja građana uz predlog kandidata dostavljaju i dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 22b stav 2. ovog zakona.

Nadležni Odbor, u roku od sedam dana od dana isteka roka za predlaganje članova i zamenika članova Komisije, razmatra podnete predloge kandidata i ispituje da li su predloge podneli ovlašćeni predlagači i da li kandidati za članove i zamenike članova Komisije ispunjavaju uslove za izbor u Komisiju.

Predlog koji nije podnet od ovlašćenog predlagača u smislu čl. 22b i 22g ovog zakona nadležni Odbor neće razmatrati, o čemu pismenim putem obaveštava podnosioca tog predloga.

Ako neka poslanička grupa koja je ovlašćeni predlagač ne dostavi predlog kandidata za člana i zamenika člana Komisije, nadležni Odbor će se pismenim putem obratiti sledećoj poslaničkoj grupi kojoj bi prema veličini pripalo pravo predlaganja lica u Komisiju, zahtevom da ta poslanička grupa dostavi predlog kandidata za člana i zamenika člana Komisije u roku od sedam dana od dana prijema zahteva.

Ako nadležni Odbor utvrdi da neki od predloženih kandidata za člana, odnosno zamenika člana Komisije ne ispunjava uslove za članstvo u Komisiji, uputiće zahtev ovlašćenom predlagaču koji je predložio tog kandidata da podnese novi predlog kandidata u roku od sedam dana od dana prijema zahteva.

Nadležni Odbor utvrđuje Predlog liste od devet kandidata za članove i devet kandidata za zamenike članova Komisije (u daljem tekstu: Predlog liste kandidata), koju podnosi Narodnoj skupštini na razmatranje i usvajanje.

Imenovanje članova i zamenika članova Komisije

Član 22đ

Predsednik Narodne skupštine je dužan da Predlog liste kandidata uvrsti u predlog dnevnog reda prve naredne sednice Narodne skupštine, tako da se postupak imenovanja sprovede u rokovima utvrđenim ovim zakonom.

Ukoliko Narodna skupština nije u redovnom zasedanju, Vlada Republike Srbije podneće zahtev da se Narodna skupština sastane u vanredno zasedanje i u zahtevu za održavanje sednice odrediti dnevni red u koji će obavezno uvrstiti razmatranje Predloga liste kandidata iz člana 22d stav 10. ovog zakona.

O Predlogu liste kandidata Narodna skupština odlučuje u celini, javnim glasanjem, većinom glasova svih narodnih poslanika.

Ako Predlog liste kandidata ne dobije potrebnu većinu glasova, postupak predlaganja članova i zamenika članova Komisije se ponavlja u roku od 15 dana od dana završetka sednice Narodne skupštine na kojoj se glasalo o Predlogu liste kandidata.

Trajanje i prestanak mandata

Član 22e

Član i zamenik člana Komisije imenuju se na period od pet godina i mogu biti imenovani najviše dva puta.

Članu i zameniku člana Komisije mandat prestaje po sili zakona, a Narodna skupština po službenoj dužnosti utvrđuje prestanak njegovog mandata:

- 1) zbog isteka perioda na koji je biran;
- 2) u slučaju smrti;
- 3) ako izgubi izbornu pravo;
- 4) ako je pravnosnažnom sudskom odlukom osuđen na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje 6 meseci;
- 5) ako izgubi radnu sposobnost;
- 6) ako podnese ostavku;
- 7) ako tokom trajanja mandata član ili zamenik člana bude izabran za narodnog poslanika ili bude zaposlen, izabran, imenovan ili postavljen u ministarstvu nadležnom za poslove uprave ili ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove;
- 8) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Član, odnosno zamenik člana Komisije ostavku podnosi u pismenom obliku predsedniku Narodne skupštine, a potpis podnosioca mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overavanje potpisa.

Narodna skupština razrešava dužnosti člana, odnosno zamenika člana Komisije:

1) ako se naknadno utvrdi da ne ispunjava uslove za članstvo u Komisiji propisane ovim zakonom;

2) ako bez opravdanog razloga propusti ili odbije da obavlja dužnost člana, odnosno zamenika člana u periodu od najmanje mesec dana neprekidno ili u periodu od 12 meseci u kome najmanje šest meseci ne obavlja svoju dužnost.

Popunjavanje upražnjenog mesta člana i zamenika člana Komisije

Član 22ž

Predsednik Narodne skupštine pokreće postupak za imenovanje novog člana, odnosno zamenika člana Komisije najkasnije tri meseca pre isteka mandata člana, odnosno zamenika člana Komisije, odnosno u roku od 15 dana od dana utvrđivanja prestanka mandata po sili zakona, odnosno razrešenja dužnosti člana, odnosno zamenika člana Komisije, u smislu člana 22e stav 2. tač. 2) - 8) i stav 4. ovog zakona.

Novog člana, odnosno zamenika člana Komisije predlaže isti ovlašćeni predlagač koji je predložio člana, odnosno zamenika člana Komisije kome je mandat prestao.

Kada prestane mandat člana odnosno zamenika člana Komisije imenovanog na predlog poslaničke grupe koja je glasala za izbor Vlade, pravo da predloži novog člana umesto člana čiji je mandat prestao pripada poslaničkoj grupi koja, u trenutku predlaganja, zauzima isti redosled po brojnosti među poslaničkim grupama koje su glasale za izbor Vlade, kao i poslanička grupa koja je predložila člana čiji je mandat prestao.

Kada prestane mandat člana Komisije odnosno zamenika člana imenovanog na predlog opozicione poslaničke grupe, pravo da predloži novog člana umesto člana čiji je mandat prestao pripada poslaničkoj grupi koja, u trenutku predlaganja, zauzima isti redosled po brojnosti među opozicionim poslaničkim grupama, kao i poslanička grupa koja je predložila člana čiji je mandat prestao.

Ako u trenutku predlaganja u Narodnoj skupštini nije obrazovan dovoljan broj poslaničkih grupa da bi se obezbedio redosled iz st. 3. i 4. ovog člana, pravo predlaganja pripada najvećoj poslaničkoj grupi iz te kategorije ovlašćenih predlagača (poslaničkih grupa koje su glasale za izbor Vlade, odnosno opozicionih poslaničkih grupa).

Ako primenom odredaba st. 3 - 5. ovog člana pravo predlaganja dobije poslanička grupa koja je već predložila više članova odnosno zamenika članova Komisije u odnosu na druge poslaničke grupe iz iste kategorije ovlašćenih predlagača (poslaničke grupe koje su glasale za izbor Vlade, odnosno opozicione poslaničke grupe), prilikom narednog popunjavanja upražnjenog mesta pravo

predlaganja pripada poslaničkoj grupi koja je ovlašćeni predlagač u smislu ovog zakona, a koja nije predložila nijednog od članova Komisije čiji je mandat i dalje u toku, ako takva poslanička grupa postoji prilikom predlaganja.

Kada prestane mandat člana odnosno zamenika člana Komisije imenovanog na predlog udruženja građana, pravo predlaganja pripada udruženjima koja su ovlašćeni predlagači u smislu člana 22b stav 2. ovog zakona i koja predlog kandidata za novog člana odnosno zamenika člana podnose zajedničkim dogovorom.

Narodna skupština imenuje novog člana, odnosno zamenika člana Komisije u roku od 45 dana od dana utvrđivanja prestanka mandata, odnosno od dana razrešenja dužnosti člana, odnosno zamenika člana Komisije.

Na postupak izbora novog člana, odnosno zamenika člana Komisije shodno se primenjuju odredbe čl. 22g, 22d i 22đ ovog zakona.

Raspuštanje Komisije

Član 22z

Predsednik Narodne skupštine raspušta Komisiju ako Komisija:

- 1) ne usvoji Poslovnik o radu, Metodologiju revizije ili Plan rada u roku od 30 dana od dana isteka roka utvrđenog ovim zakonom za njihovo uvajanje;
- 2) ne objavi izveštaj o reviziji u roku od 30 dana od dana isteka roka za objavljivanje izveštaja;
- 3) ne sprovede aktivnost utvrđenu Planom rada komisije u roku od 60 dana od isteka poslednjeg dana koji je Planom rada bio predviđen za sprovođenje te aktivnosti.

Odluku o raspuštanju Komisije, predsednik Narodne skupštine donosi narednog dana od dana nastupanja slučaja iz stava 1. ovog člana.

Istovremeno sa raspuštanjem Komisije, predsednik Narodne skupštine ovlašćenim predlagačima upućuje i na veb-prezentaciji Narodne skupštine objavljuje poziv da u roku od sedam dana od dana objavljivanja poziva na veb-stranici Narodne skupštine dostave Nadležnom odboru predloge kandidata za člana odnosno zamenika člana Komisije.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, postupak imenovanja novih članova Komisije sprovodi se u skladu sa odredbama člana.

Na postupak izbora novog člana, odnosno zamenika člana Komisije shodno se primenjuju odredbe čl. 22g, 22d i 22đ ovog zakona. zakona i mora se okončati u roku od 45 dana od dana raspuštanja Komisije.

Prva sednica Komisije. Predsednik Komisije

Član 22i

Prvu sednicu Komisije saziva predsednik Narodne skupštine .

Komisija na prvoj sednici:

- bira predsednika Komisije iz reda članova Komisije koji su izabrani na predlog udruženja građana;
- donosi Poslovnik o radu kojim bliže uređuje organizaciju i način svog rada;
- donosi Plan rada Komisije.

Za predsednika Komisije izabran je član za koga je glasala većina od ukupnog broja članova Komisije, od kojih najmanje dva člana Komisije izabrana na predlog udruženja građana.

Predsednik Komisije bira se na period od šest meseci.

Izuzetno, do podnošenja prvog izveštaja Narodnoj skupštini o reviziji, verifikaciji i kontroli tačnosti i ažuriranja biračkog spiska, predsednik Komisije bira se na period od tri meseca. Prvi predsednik Komisije bira se iz reda članova izabranih na predlog udruženja građana.

Predsedavanje Komisijom vrši se naizmenično, tako da za predsednika ne može biti izabran član imenovan na predlog iste grupacije predlagača pre nego što proteknu periodi predsedavanja članova imenovanih na predlog ostalih grupacija predlagača.

Odmah nakon izbora, predsednik Komisije imenuje zamenika predsednika Komisije iz reda članova Komisije.

Predsednik Komisije saziva sednice Komisije, predsedava sednicama i stara se o redu na sednicama, kao i o sprovođenju Plana rada Komisije i potpisuje akte Komisije. U slučaju njegove odsutnosti ili sprečenosti, navedene poslove obavlja zamenik predsednika Komisije.

Delokrug rada Komisije

Član 22j

Komisija je ovlašćena da obavlja sledeće poslove:

1. analizira podatke iz biračkog spiska;
2. analizira pravnu valjanost rešenja na osnovu kojih se vrše promene u biračkom spisku;
3. analizira odnosno prati statističke parametre kretanja biračkog spiska;
4. analizira proces ažuriranja i autorizacije nad promenama u biračkom spisku;
5. analizira podatke o sprovedenim inspekcijskim nadzorima i predloženim odnosno naloženim merama u postupku inspekcijskog nadzora nad primenom propisa kojim se uređuje jedinstveni birački spisak;
6. analizira podatke ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove o prebivalištu i boravištu građana, pravnom osnovu po kojem je prijavljeno odnosno odjavljeno prebivalište i usklađenosti ovih podataka sa podacima u biračkom spisku;
7. analizira postupanja službenika ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove zaduženih za poslove sa građanima (odobravanje prebivališta i boravišta građana);
8. analizira podatke ministarstva nadležnog za poslove uprave iz Registra matičnih knjiga, koji su od značaja za vođenje biračkog spiska i promene u biračkom spisku;
9. inicira, koordinira i nadzire terensku kontrolu birača na osnovu analiza biračkog spiska u saradnji sa ministarstvom nadležnim za unutrašnje poslove i ministarstvom nadležnim za poslove uprave;
10. inicira otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u biračkom spisku;
11. inicira pokretanje postupaka za utvrđivanje odgovornosti ako u postupku utvrđivanja činjenica o upravljanju i tačnosti biračkog spiska nađe da postoje osnovi sumnje da je došlo do kršenja zakona tako što povredu zakona prijavljuje nadležnim organima;
12. pribavlja podatke nadležnih organa o statističkim kretanjima u biračkom spisku, prebivalištu, boravištu, pasivizaciji i drugim relevantnim podacima u vezi sa biračkim spiskom;

13. izrađuje i objavljuje godišnje i periodične izveštaje o radu u skladu sa ovim zakonom;
14. izrađuje i objavljuje godišnje i periodične izveštaje o reviziji, verifikaciji i kontroli tačnosti i ažuriranja biračkog spiska;
15. inicira kampanju za edukaciju birača o ažuriranju biračkog spiska u saradnji sa javnim medijskim servisima, ministarstvom nadležnim za poslove uprave i Republičkom izbornom komisijom;
16. sprovodi edukaciju lica ovlašćenih za vođenje delova jedinstvenog biračkog spiska u jedinicima lokalne samouprave, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove uprave i Republičkom izbornom komisijom;
17. inicira saradnju relevantnih institucija radi efikasnog sprovođenja mera za unapređenje integriteta biračkog spiska;
18. analizira informacionu bezbednost softvera biračkog spiska;
19. inicira donošenje ili izmene propisa i daje mišljenje o nacrtima zakona i drugih propisa koji uređuju pitanja iz delokruga Komisije;
20. analizira i poredi evidencije građana (matične knjige i drugi registri) koje su od značaja za vođenje biračkog spiska;
21. analizira postupak zapošljavanja ili angažovanja službenika koji vode birački spisak;
22. analizira postupanja i ovlašćenja službenika koji vode birački spisak, kao i obuke koji oni prolaze;
23. analizira opremu (softver i hardver) i bezbednost opreme koju službenici koriste u vođenju evidencija građana (matične knjige i drugi registri) koje su od značaja za vođenje biračkog spiska;
24. analizira bezbednost baza podataka (prostorije, serveri) evidencija građana (matične knjige i drugi registri) koje su od značaja za vođenje biračkog spiska;
25. analizira zakonska i podzakonska akta koja uređuju način vođenja evidencija građana (matične knjige i drugi registri) koje su od značaja za vođenje biračkog spiska;
26. analizira podatke republičkog organa nadležnog za poslove statistike i drugih organa koji su zaduženi za poslove statistike i poredi ih s podacima

iz evidencija građana (matične knjige i drugi registri), kao i s podacima iz biračkog spiska;

27. sprovodi druge analize neophodne da bi se utvrdio stepen integriteta postupka ažuriranja biračkog spiska;

28. donosi Poslovnik o radu i Plan rada Komisije;

29. podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka protiv odgovornog lica u organu javne vlasti koje ne postupi u skladu sa njenim nalogima.

Komisija, u vršenju poslova iz svog delokruga donosi odluke, izdaje naloge, daje mišljenja i sačinjava izveštaje.

Radi obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana, organi državne uprave (ministarstva) i posebne organizacije, kao i organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave dužni su da članovima, odnosno zamenicima članova Komisije dostave informacije i omoguće uvid u evidencije kojima raspolažu, a koje su od značaja za vođenje biračkog spiska i promene u biračkom spisku.

Komisija može izdati nalog za dostavljanje informacija odnosno omogućavanje pristupa evidencijama iz stava 3. ovog člana. Nalog može sadržati više dopuna u pogledu vrste i sadržine traženih isprava.

Organ odnosno organizacija kojoj je nalog izdat dužan je da postupi po nalogu u roku od osam dana od dana dostavljanja.

Komisija donosi akt kojim, u skladu sa ovim zakonom, bliže uređuje način vršenja revizije, verifikacije i kontrole tačnosti i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Metodologija revizije).

Akt iz stava 6. ovog člana Komisija donosi u roku od 60 dana od dana obrazovanja Komisije.

Odlučivanje

Član 22k

Komisija odlučuje na sednicama.

Komisija donosi odluku dvotrećinskom većinom glasova svih članova Komisije, i ako je za nju glasalo najmanje dva člana Komisije izabrana na predlog tri najveće poslaničke grupe koje su glasale za izbor Vlade, najmanje dva člana Komisije izabrana na predlog tri najveće opozicione poslaničke grupe, i najmanje dva

člana izabrana na predlog udruženja građana, osim ako je ovim zakonom drugačije propisano.

Zamenik člana Komisije zamenjuje člana Komisije u slučaju njegovog odsustva ili prestanka dužnosti člana Komisije, do izbora novog člana Komisije.

Zamenik člana Komisije ima pravo glasa u odsustvu člana Komisije koga zamenjuje.

Zamenik člana Komisije ima ista prava i dužnosti kao i član koga zamenjuje.

Učesnici u radu Komisije bez prava odlučivanja

Član 22i

U radu Komisije, bez prava odlučivanja, učestvuju:

- tri predstavnika ministarstva nadležnog za poslove uprave;
- jedan predstavnik ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove;
- jedan predstavnik Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti.

Organi iz stava 1. ovog člana dužni su da odrede svoje predstavnike, u roku od 15 dana od dana prijema pismenog zahteva Komisije.

Sednice Komisije se održavaju i bez prisustva predstavnika organa iz stava 1. ovog člana.

U radu Komisije, bez prava odlučivanja, po pozivu Komisije, mogu učestvovati i:

- predstavnici međunarodnih organizacija i stručnjaci sa znanjem iz oblasti rada Komisije;
- državni službenici u organima državne uprave i službenici u organima autonomnih pokrajina, odnosno organima jedinica lokalne samouprave, sa znanjem iz oblasti rada Komisije, koje odredi rukovodilac organa u kojima su ova lica zaposlena.

Pozvana lica iz stava 3. ovog člana dužna su da Komisiji učine dostupnim sve informacije neophodne za ostvarivanje ciljeva i zadataka Komisije propisanih ovim zakonom.

Posmatrači rada Komisije

Član 22lj

Rad na sednici Komisije mogu posmatrati predstavnici drugih udruženja građana i međunarodnih organizacija koji ostvaruju ciljeve iz oblasti rada Komisije (u daljem tekstu: posmatrači rada Komisije), bez prava učešća.

Posmatrači rada Komisije, zainteresovani za posmatranje rada na sednici Komisije, blagovremeno podnose prijave Komisiji, sa imenima svojih predstavnika.

Komisija ispituje ispunjenost uslova iz prijava i donosi odluku o usvajanju prijava za posmatranje.

Predstavnici posmatrača rada Komisije imaju pravo da prisustvuju svim sednicama Komisije, osim kada je isključena javnost.

Predsednik Komisije je dužan da o održavanju sednice Komisije blagovremeno obavesti zainteresovane posmatrača rada Komisije.

Komisija je dužna da predstavniku posmatrača rada Komisije i prevodiocu u njegovoj pratnji omogući nesmetano posmatranje rada Komisije.

Predstavnik posmatrača i prevodilac u njegovoj pratnji dužni su da službene legitimacije nose na vidnom mestu.

Izveštaji Komisije

Član 22m

Komisija podnosi Narodnoj skupštini redovni godišnji izveštaj o svom radu, do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana Komisija objavljuje na svojoj veb-prezentaciji, o čemu obaveštava sredstva javnog informisanja.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži godišnji izveštaj o reviziji, verifikaciji i kontroli tačnosti i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Izveštaj o reviziji).

Izveštaj o reviziji sadrži preporuke nadležnim organima i organizacijama sa merama za unapređenje tačnosti i ažuriranja biračkog spiska.

Organi i organizacije na koje se odnose preporuke iz Izveštaja o reviziji dužni su da po preporukama postupe i da o tome podnesu izveštaj Komisiji u roku od 120 dana od dana prijema Izveštaja o reviziji.

Tokom obavljanja revizije, Komisija može da donese periodične izveštaje sa preporukama nadležnim organima i organizacijama sa merama za unapređenje tačnosti i ažuriranja biračkog spiska (u daljem tekstu: Periodični izveštaj) koji objavljuje na svojoj veb-prezentaciji.

Organ odnosno organizacija na koju se odnose preporuke iz Periodičnog izveštaja dužna je da po preporukama postupi i da o tome podnese izveštaj Komisiji u roku od 120 dana od dana prijema Periodičnog izveštaja.

Periodični izveštaj je sastavni deo Izveštaja o reviziji.

Praćenje primene preporuka

Član 22n

Komisija prati primenu preporuka iz člana 22m i razmatra izveštaje o postupanju po preporukama koje joj podnose nadležni organi i organizacije.

U roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje izveštaja iz člana 22m stav 5. ovog zakona, Komisija razmatra primenu preporuka i o tome podnosi izveštaj Narodnoj skupštini.

Sednici Komisije na kojoj se razmatra postupanje po preporukama dužan je da prisustvuje predstavnik nadležnog organa odnosno organizacije na koju se preporuke odnose.

Ukoliko prilikom razmatranja izveštaja o primeni preporuka utvrdi da organ ili organizacija nije postupila po preporukama iz stava člana 22m stav 4. ovog zakona, Komisija zaključkom nalaže organu ili organizaciji da postupi po preporukama i o tome u roku od 30 dana od dana dostavljanja zaključka podnese izveštaj Komisiji.

Komisija razmatra postupanje po zaključku iz stava ovog člana u roku od 15 dana od dana dostavljanja izveštaja iz stava 4. ovog člana i o tome podnosi izveštaj Narodnoj skupštini.

Javnost rada Komisije

Član 22nj

Rad Komisije je javan.

Javnost rada Komisije se obezbeđuje objavljivanjem, bez odlaganja, na veb-prezentaciji Komisije: saziva sednica Komisije, godišnjih i periodičnih izveštaja o radu, odluka Komisije, godišnjih i periodičnih izveštaja o reviziji, verifikaciji i kontroli tačnosti i ažuriranja biračkog spiska, Poslovnika o radu, Metodologije revizije, Plana rada Komisije, zapisnika sa sednica Komisije i drugih informacija iz delokruga rada Komisije od značaja za javnost.

Komisija izdaje saopštenja za javnost o svom radu i aktivnostima najmanje jednom mesečno, putem veb-prezentacije Komisije.

Veb-prezentacija Komisije uspostavlja se u roku od 30 dana stupanja na snagu ovog zakona.

Građani mogu putem veb-prezentacije Komisije da dostavljaju obaveštenja o mogućim nepravilnostima u vezi sa radom organa nadležnih za vođenje i ažuriranje jedinstvenog biračkog spiska.

Izuzetno, Komisija, na predlog člana Komisije, može odlučiti da isključi javnost iz zakonom predviđenih razloga.

Uslovi za rad Komisije

Član 22o

Uslove za rad Komisije obezbeđuje Narodna skupština.

Sredstva za rad Komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Članovi i zamenici članova Komisije imaju pravo na mesečnu naknadu za rad u Komisiji u visini jedne i po prosečne zarade bez poreza i doprinosa isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Članovi Komisije ostvaruju pravo na naknadu troškova koji nastaju u vezi s njihovim radom u Komisiji, shodno Uredbi o naknadi troškova i otpremnini državnih službenika i nameštenika („Službeni glasnik RS“, br. 98/07 - prečišćen tekst, 84/14, 84/15, 74/21 i 119/23), a u skladu sa Uredbom o naknadama i drugim primanjima izabranih i postavljenih lica u državnim organima („Službeni glasnik RS“, br. 44/08 - prečišćen tekst i 78/12).

Administrativne i tehničke poslove za potrebe rada Komisije obavljaju zaposleni u Službi Narodne skupštine, koje odredi generalni sekretar Narodne skupštine.

Komisija ima sekretara i zamenika sekretara, koje imenuje generalni sekretar Narodne skupštine iz reda zaposlenih u Službi Narodne skupštine.

Za sekretara, odnosno zamenika sekretara Komisije može biti imenovano samo ono lice koje ima visoko obrazovanje u oblasti pravnih nauka.

Član 4.

U članu 25. posle stava 1. dodaju se st. 2-5. koji glase:

“Novčanom kaznom od od 100.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj organ ili pravno lice koje koristi podatke o ličnosti u biračkom spisku

suprotno članu 14b ovog zakona ili povredi obaveze predviđene izjavom o poverljivosti.

Za prekršaj iz stava 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organu ili pravnom licu novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara.

Fizičko lice koje neovlašćeno pristupi podacima o ličnosti u biračkom spisku, koristi ili otkrije podatke o ličnosti u biračkom spisku, kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 500.000 dinara.

Novčanom kaznom od 20.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu odnosno organizaciji ako:

1) organ odnosno organizacija kojoj je bio dostavljen nalog za dostavljanje informacija i omogućavanje uvida u evidencije, u propisanom roku ne postupi u svemu u skladu sa nalogom Komisije, odnosno ne dostavi niti omogući uvid u evidencije kojima raspolaže, a koje su od značaja za vođenje biračkog spiska i promene u biračkom spisku (član 22j stav 5.).

2) organ odnosno organizacija na koje se odnose preporuke iz izveštaja Komisije ne podnese Komisiji izveštaj o postupanju po preporukama u roku od 120 dana od dana prijema izveštaja iz člana 22m i prelaznih odredaba ovog zakona;

3) organ odnosno organizacija ne postupi po preporukama Komisije u roku od 30 dana od dana dostavljanja zaključka iz člana 22n stav 4. ovog zakona.”

Prelazne odredbe

Član 5.

Narednog dana od dana objavljivanja ovog zakona u “Službenom glasniku Republike Srbije” predsednik Narodne skupštine upućuje poziv ovlašćenim predlagačima da Nadležnom odboru u roku od 15 dana dostave predloge kandidata za člana, odnosno zamenika člana Komisije.

Nadležni Odbor je dužan da održi sednicu na kojoj će utvrditi Predlog liste kandidata iz člana 22g stav 4. ovog zakona, koji podnosi Narodnoj skupštini na razmatranje i usvajanje, u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 1. ovog člana.

Narodna skupština obrazuje Komisiju izborom svih devet članova i zamenika članova Komisije, u roku od 30 dana od dana podnošenja Predloga liste kandidata iz stava 2. ovog člana.

Komisija će najkasnije u roku od godinu dana od dana obrazovanja podneti Narodnoj skupštini izveštaj o reviziji, verifikaciji i kontroli tačnosti i ažuriranja biračkog spiska koji sadrži preporuke nadležnim organima i organizacijama sa merama za unapređenje tačnosti i ažuriranja biračkog spiska

Organi i organizacije na koje se odnose preporuke iz Izveštaja iz stava 3. ovog člana dužni su da po preporukama postupe i da o tome podnesu izveštaj Komisiji u roku od 120 dana od dana prijema izveštaja.

U roku od 30 dana od dana isteka roka za podnošenje izveštaja iz stava 4. ovog člana, Komisija razmatra primenu preporuka na sednici na kojoj je dužan je da prisustvuje predstavnik nadležnog organa odnosno organizacije na koju se preporuke odnose. Komisija izveštaj o razmatranju preporuka podnosi Narodnoj skupštini.

Ukoliko prilikom razmatranja izveštaja o primeni preporuka utvrdi da organ ili organizacija nije postupila po preporukama iz stava 6. ovog člana, Komisija zaključkom nalaže organu ili organizaciji da postupi po preporukama i o tome u roku od 30 dana od dana dostavljanja zaključka podnese izveštaj Komisiji.

Komisija razmatra postupanje po zaključku iz stava 7. ovog člana u roku od 15 dana od dana dostavljanja izveštaja iz stava 6. ovog člana i o tome podnosi izveštaj Narodnoj skupštini.

Komisija donosi Poslovnik o radu i Plan rada Komisije u roku od 30 dana od dana obrazovanja Komisije.

Završna odredba

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.